ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3 — CHOJNICE, dnia 28-go października 1926 r. — Nr. 43

Zajęcia gospodarcze na bieżącą porę.

Najwyższy już czas gospodarzu, aby zasiewy ozimin były skończone. Wprawdzie deszcze przeszkodziły ale tembardziej spieszyć się musisz, bo robota jeszcze przed zimą cię czeka! Chwytaj więc każdą chwilę trochę pogodniejszą i siej, bo nigdy nie wiadomo co przyniesie następny tydzień.

Równocześnie wychodź w pole kopać ziemniaki, by cię deszcze nie zaskoczyły bo wtedy chociaż je wykopiesz wszystkie, to ani połowy nie przechowasz; mokro zebrane zgniją i żadnego pożytku mieć nie będziesz. Dlatego zaraz zwozić je musisz do kopców.

Kopce najlepiej stawiać koło domu, żeby były w zimie pod ręką i na pagórku, żeby nie zaciekały od spodu. Pamiętaj, ze ziemniaki łatwo się psują i dlatego, gdy zwieziesz je z pola i zsypiesz w kopiec, zostaw, gdy pogoda, z jeden dzień nieprzykryte, by wyschły, potem przykryj słomą i warstwą ziemi, ale tak by sam grzbiet kopca nie był nakryty ziemią. Gdy się zbiera na deszcz przykryj z góry grubo ięcinami. Wtedy ziemniaki nie zamokną ale obeschną dobrze.

Dopiero przed przymrozkami daj na kopiec jeszcze jedną warstwę słomy i przykryj na 20 cali ziemią z rowków naokoło kopca wybraną.

Podobnie musisz kopcować buraki, tylko nie przykrywaj ich słomą, bo ci zgniją, ale odrazu ziemią a dopiero na nią daj warstwę słomy i znów warstwę ziemi.

Brukiew można przetrzymać na polu aż do mrozów, bo im nie szkodzą, tylko musisz ją najpierw spaść, bo długo nie poleży.

Jak więc widzisz gospodarzu, masz jeszcze dość roboty ze zbiorami, a tu i o orce na zimę trzeba pomyśleć.

Kopanie okopowizny zacznij od ziemniaków, bo one są najbardziej wrażliwe na mróz, a buraki czy brukiew, gdy słotny rok spasaj co prędzej, bo inaczej będą gniły, a tak przynajmniej zaoszczędzisz paszy.

Z kukurydzy zielonej, końskiego zębu, późnych mieszanek i liści buraczanych rób kiszonki, bo to najlepsza pasza w zimie dla bydła.

Ledwo ukończysz te roboty zaraz łap za pług i brony, bo trzeba z pokładów wytrzepać perz i rolę na zimę głęboko wyorać, by się odleżała. Głęboka orka na zimę to najlepszy sposób na pogłębienie roli, bo na zimę to możesz i trochę „martwicy" wyorać na wierzch; ona się rozsypie, przemiesza się z ziemią urodzajną i zgłębi w ten sposob twoją rolę. A pamiętaj, że im głębsza rola, tam lepiej się na niej wszystko rodzi bo korzonki mogą się rozwijać i czerpać z niej pożywienie lepiej, aniżeli w płytkiej.

Gdy masz głęboką warstwę uprawną, to jest tę, którą pługiem orzesz, tem spokojniejszy być możesz, że w czasie deszczu roli nie kleje, bo więcej wody wciągnąć potrafi zachować. A co najważniejsze, że z wiosną prędzej obeschnie pole głęboko zorane, a więc i prędzej siać możesz!

Jeżeli dotychczas orałeś płytko, to możesz zgłębić przy każdej orce zimowej o pół cala, a najlepiej dać pogłębiacz żelazny, który wzruszy spodem martwicę nie wydobywając jej pamiętaj wszakże, że nie wszystkie rośliny znoszę głęboko zorane pole; najlepiej głęboko oraz pod okopowe, ale jęczmień, żyto czy groch nie udadzą się na ziemi, którą bardzo głęboko jesienią zorano.

Dlatego najlepiej raz na 4 lata zorać 10—12 cali a co roku pod ziemią orać 7—8 cali.

A nie zapomnij gospodarzu o nawozie pod ziemniaki wczesne czy groch, trzeba wcześnie wywieźć i przeorać, ale aby nie wpadł za głęboko, najlepiej za pługiem dać chłopaka z grabiami, niech nawóz narzuca na skibę a nie w bróżdę, wtedy możesz odrazu głębiej zorać pole i masz je wynawożone jak należy.

Jeśli chcesz mieć dobre owoce na przyszły rok, to daj i drzewom swoim co mieć powinny, więc wytnij suche gałęzie lub tam, gdzie są za gęste, daj koło pni nawozu i przekop go, a pnie same pobiel wapnem z gliną przed szkodnikami. Dobrze jest także porobić powrósła słomiane, umaczać w smole i obwiązać pieśń w dwa albo trzech miejscach.

Spiesz się jeno, bo nie wiesz jak długo jeszcze słonko przygrzewać będzie, a im dalej tem łatwiej o deszcz i zimno, a wtedy już roboty w polu jąć się nie będziesz mógł.

Niektóre gospodynie w tym miesiącu zaczynają tuczyć kurczęta, indyki, kaczki i gęsi. By drób dobrze się opasł, musi się go trzymać w miejscu ciepłem i zacisznem, więc należyte zaopatrzenia kurnika przed zimem i przeciągami, sowicie się gosposi opłaci.

Nie ustawać w doglądaniu zapasów zimowych, czy się nie psują. Przemywać denka i prać płócienka, któremi są nakryte np. rydze kiszone oraz kapusta. Wieczorami drzeć pierze, szyć i naprawiać bieliznę.

Tynkowanie domu.

Tynkowanie ścian z wewnątrz, ze względu na czystość i higjenę mieszkania jest bardzo wskazane, natomiast użycie papy (smołowca) celem poprawienia izolacji (zabezpieczenia od zimna) ma rację tylko przy obiciu ścian z zewnątrz, gdyż w tym wypadku, zabezpieczając ścianę od przewiewania, uzyskujemy warstwę isolującą grubości całej ściany. Zarówno dla wzmocnienia działania papy, jak też więcej jeszcze, dla estetycznego względu, po obiciu papą, należy ściany otrzcinować lub nabić cienkiemi listewkami (najlepiej nadają się — w braku trzciny — połupane dranice) i otynkować w sposób wskazany w poprzedniej odpowiedzi.

Jeżeli drzewo jest zdrowe, można obejść się bez papy dając zewnętrzną warstwę tynku wprost na ścianę (oczywiście trzcinowanie, lub obicie listewkami w kratkę będzie i w tym razie konieczne, gdyż tynk nie trzyma się gładkiej ściany)

Wogóle tynkowanie domów i budynków dla inwentarza, zarówno z zewnątrz, jak też wewnątrz, (prócz

chlewów dla świń) należy gorąco polecić. Trzeba tylko robotę tę wykonać bardzo starannie, przy użyciu dobrego wapna oraz piasku, któryby nie zawierał gliny. Lichy tynk, lub nie wysuszony przed murowaniem odpadać zacznie po pierwszej zimie, zrażając gospodarza do dalszych wydatków na ten cel.

Srodek podniecający apetyt u świń.

Swinie tuczne szczególnie przy końcu tuczenia zaczynają bez żadnych powodów tracić apetyt, mimo, że zdrowie ich jest jak najlepsze. Nie jest to chorobliwe lecz zupełnie naturalnie, albowiem im zwierzą jest tłuściejsze, tem mniej pokarmów przyjmuje. By zwierzę takie pobudzić do jedzenia, stosują gospodarze różne środki działające na pobudzenie apetytu.

Jednym z lepszych środków jest owies solony. Owies ten przyrządzamy w następujący sposób: Bierzemy jakieś naczynie drewniane, małą beczułeczkę lub coś podobnego i sypiemy warstwę owsa, a na nią warstwę soli, powtarzając czynność tę kilkakrotnie. Następnie dolewamy trochę wody do takiej ilości, by sól zwilgotniała. Po niejakim czasie owies spęcznieje, co uwydatni się przez zwiększenie objętości owsa aż po brzegi, bo się przesypie.

Tak przyrządzony owies należy dawać swiniom w ilości 2 garści dziennie na sztukę. Dawkę tę należy podzielić na tyle części, ile razy świnie otrzymają pożywienie.

Drugą zaletą owsa solonego jest ta, że świnia która w tym okresie żywienia dostąje karmę miękką, którą prędko połyka, musi gryść i lepiej pokarm obśliniać, co przy żywieniu ziemniaków bardzo ważną jest rzeczą. Swinie, które otrzymują taki pokarm, lepjej karmę wyzyskują.

Węgiel drzewny dla świń.

W ostatnich czasach wykonane doświadczenia wykazały, że świnie, które otrzymywały dowoli węgla drzewnego do jedzenia, miały kości grubsze i silniejsze, choć zjadały o $^1/_4$ pożywienia mniej jak świnie, którym węgla nie dodawano.

Widocznie węgiel drzewny pobudza działalność kiszek u świń.

Rozmaitości.

Komunikat Pom. Izby Rolniczej. Zawiadamiamy hodowców drobnego inwentarza, że I sza Pomorska Wystawa Drobiu, Gołębi i Królików odbędzie się w Toruniu (Park Wiktorja) od 11—13 grudnia 1926 r. Po warunki wystawowe oraz delegacje do zgłaszania eksponatów na wystawę należy się zwracać do Wydziału Hodowlanego Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu; termin zgłoszeń upływa z dniem 15 listopada b. r.

PP. Ziemnianki oraz Prezesów Kółek Rolniczych itp. prosimy o łaskawe zainteresowanie powyższym komunikatem miejscowych i okolicznych hodowców drobnego inwentarza.

Tegoroczne zbiory na północnej półkuli. Instytut rolniczy w Rzymie oblicza, że tegoroczne zbiory europejskie są co do ilości równe ze zbiorami z r. 1923 i za ostatnie lat dziesięć tylko zbiory z r. 1925 były pomyślniejsze. Lepszy urodzaj wykazują jedynie Stany Zjednoczone i Kanada i to tylko co do pszenicy, natomiast gatunek pszenicy jarej w Kanadzie Stanach Ziednoczonych jest gorszy, jak w roku ub. Tak samo gorsze są urodzaje żyta, jęczmienia i owsa niż w r. 1925, a to samo odnosi się do kukurydzy. Najgorzej w r. b. przedstawia się urodzaj żyta, gdyż niedobór w stosunku do r. ub. wynosi 15 proc. kiedy niedobory jęczmienia i owsa nie wynoszą 7.8 proc. Z Rosji brak dokładnych danych, lecz oceniają urodzaje na cokolwiek słabsze od zeszłorocznych. Według obliczeń firmy Polak w Amsterdamie zbiory pszenicy w tym roku w poszczególnych krajach Europy osiągnęły cyfrę 230 miljonów quartorów, podczas gdy w r. z. 257 milj. Wobec tego jest zupełnie uzasadnione, że wszechświatowe rynki zbożowe odznaczają się teraz tendencją mocną. W Niemczech przywrócono już pełną wartość równą stawce celnej świadectwom wywozowym za wywożone poza granice kraju zboże. Rolnicy otrzymali to, o co się dopominali.

Przypuszczalne zbiory ziemniaków. Według dotychczasowych obliczeń za wrzesień ogólna ilość ziemniaków wynosi 246,379 000 kwintali, przy 103 kw. z 1 ha. i ogólnej powierzchni, zasianej pod ziemniaki w ilości 2.388 000 ha.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy zasiana powierzchnia stanowiła 2 358.993 ha., a ogólny zbiór 291 061 378 kw., przy 123 kw. na 1 ha. — obecnie przypuszczalny zbiór ziemniaków będzie znacznie niższy — i prawdopodobnie nie wystarczy na potrzeby rynku wewnętrznego.

Ciekawy jest fakt, że w r. b wskutek niepomyślnych warunków klimatycznych, na ziemiach będących w dużej kulturze, ziemniaki odchodziły gorzej, niż na ziemiach bardziej jałowych. Tak np. w woj. Warszawskiem przypuszczalny zbiór z 1 ha. w r. b. będzie wynosił 83 kw., kiedy w roku ubiegłym wynosił 125 kw, w Łódzkiem 108 wobec 130, Poznańskiem 116 wobec 165, Pomorskiem 109 — wobec 133, Sląskiem 87 wobec 115, w Białostockiem natomiast 110— wobec 99, Wileńskiem 88 — wobec 72, Stanisławowskiem 120 wobec 114.

Płacono w ostatnich dniach.

Tendencja na wszelkie artykuły bez zmiany.

Złp. za 100 kg	Ceny podane w zł. polskich
Koniczyna czerwona świeża	300—360
„ biała świeża	260—320
„ szwedzka świeża	360—400
„ żółta	100—110
„ żółta w łuskach	50— 60
Inkarnatka	60— 75
Przelot	100—120
Rajgras krajowy (życica)	60— 70
Tymotka	60— 70
Seradela	20— 22
Wyka latowa	40— 45
Wiczka zimowa	80—100
Peluszka	36— 40
Groch wiktorja	70— 85
Groch zielony	50— 56
Gorczyca	60— 80
Rzepak	65— 70
Rzepik	70— 80
Łubin niebieski siewny	—
Łubin żółty siewny	16— 18
Siemie lniane	60— 70
Konopie	50— 60
Mak niebieski i biały	120—140
Tatarkę	25— 30

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego" w Chojnicach.